Súd:	Okresný súd Nitra
Spisová značka:	18Cpr/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4124208253
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mariana Podbehlá
ECLI:	ECLI:SK:OSNR:2025:4124208253.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Marianou Podbehlou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX D., zast.: JUDr. Ing. Peter Lyžičiar, advokát, so sídlom Svätoplukovo nám. 1/B, 949 01 Nitra, IČO: 52 334 490, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.032,41 eur s prísl. takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.100 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšku zamieta.

III. Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 7.032,41 eur. Žalobu odôvodnil tým, že pracuje v hasičskom a záchrannom zbore od roku 2007, pričom v súčasnosti vykonáva funkciu hasič - záchranár špecialista na hasičskej stanici Nitra v súlade so zákonom 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Je ženatý, má tri maloleté deti vo veku 7,10,13 rokov, vo svojom voľnom čase sa venuje cyklistike, turistike, rodine, priateľom, či iným športovým a sociálnym aktivitám, ktoré je však nútený často potláčať. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7- hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16-hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku (ust. § 91 ods. 1 Zákon o HaZZ), t. j. v rámci jednej pracovnej zmeny strávi žalobca na pracovisku sústavne 24 hodín. Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času (ust. § 92 ods. 2 Zákona o HaZZ), poprípade mu môže byť určená práca nadčas, kedy faktický výkon služby prekračuje viac ako 24 hodín sústavného výkonu. Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa ust. § 92 ods. 1 zák. o HaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa ust. § 92 ods. 2 zák. o HaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň),

resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) - ust. § 122 ods. 1 zák. o HaZZ. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na pracú nadčas (aktívnu časť), inak trvá neaktívna časť. Na hasičskej stanici Nitra sa striedajú 3 hasičské zmeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná zmena odslúži 24 hodín a následne má 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúži 10 až 11 pracovných zmien, v službe tak strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba).
V období júl 2021 - jún 2024 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (ust. § 92 ods. 1 zák. o HaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15%-nej a 30%- nej pohotovosti) Žalobca odpracoval:
a) v období od júl 2021 do decembra 2021 vrátane: 301 hodín služobnej pohotovosti,
b) v období od január 2022 do decembra 2022 vrátane: 684,76 hodín služobnej pohotovosti,
c) v období od január 2023 do decembra 2023 vrátane: 623,68 hodín služobnej pohotovosti,
d) období od január 2024 do jún 2024 vrátane: 350,39 hodín služobnej pohotovosti.
Za obdobie júl 2021 - jún 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 1.959,83 hodín určenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. V období júl 2021 - jún 2024 vrátane žalobca zároveň v rámci výkonu zmenovej služby (v zmysle fondu pracovného času) odpracoval:
a) v období od júl 2021 do december 2021 vrátane: 1.003,2 hodín,
b) v období od január 2022 do decembra 2022 vrátane: 1.953 hodín,
c) v období od január 2023 do december 2023 vrátane: 1.941,58 hodín,
d) v období od január 2024 do jún 2024 vrátane: 959 hodín. Za obdobie júl 2021 - jún 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 5.856,78 hodín zmenovej služby (odpracovaných hodín zarátaných vo fonde pracovného času).
Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu (v rámci výkonu zmenovej služby zarátanej vo fonde pracovného času a určenej služobnej pohotovosti spolu) tak predstavoval: a) v období od júla 2021 do decembra 2021 vrátane: 1.304,2 hodín, čo predstavuje 49,62 hod./týždeň, b) v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 2.637,76 hodín, čo predstavuje 50,59 hod./týždeň, c) v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 2.565,26 hodín, čo predstavuje 49,2 hod./týždeň, d) období od januára 2024 do júna 2024 vrátane: 1.309,39 hodín, čo predstavuje 50,36 hod./týždeň. Počas celého žalovaného obdobia od júla 2021 do júna 2024 vrátane, dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 49,92 hodín týždenne. Počas pracovnej pohotovosti sa žalobca aj v jej neaktívnej časti musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je žalobca na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci január 2022 sa v žalobcovom fonde pracovného času uvádza počet hodín 160, tento údaj nezohľadňuje ďalších 48 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to upravuje ust. § 85 ods. 2 zák. o HaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. K tejto skutočnosti dochádza v dôsledku, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v zák. o HaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.
Zásah do osobnosti žalobcu bol spôsobený jednak skutočnosťou, že žalobca priemerne každý týždeň odpracoval viac ako 48 hodín v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice (súčasne viac ako 40 hodín týždenne v rozpore s ust. § 85 ods. 2 prvá veta zák. o HaZZ a jednak skutočnosťou, že žiadna z odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v žalovanom období od júla 2021 do júna 2024

nebola v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice v spojení s článkom 2 bod 1 Smernice započítaná do pracovného času žalobcu.
Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádzal z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť v zmysle ust. § 122 ods. 1, 2 zákona o HaZZ. Za určenú služobnú pohotovosť mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15 %, resp. 30% (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, pri nariadenej služobnej pohotovosti mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50 %, resp. 100% (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu. Hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo.
Primeraná náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy preto predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v ust. § 122 ods. 1 zák. o HaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v ust.§ 122 ods. 2 písm. a) zák. o HaZZ. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určuje ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (t.j. 50 % mínus 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (t.j. 50 % mínus 30 %). Žalobca počas žalovaného obdobia júl 2021 až jún 2024 odpracoval spolu 1.959,83 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do služobného času. Po prepočte výšky škody predstavuje nemajetková ujma v peniazoch sumu 3,59 eur (7.032,41 eur: 1.959,83 hodín) za každú hodinu porušovania práv žalobcu. Táto suma je ešte menšia, ako je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala priemerne sumu vo výške 3,91 eur. Toto matematické vyjadrenie preto azda najlepšie vyjadruje mieru primeranosti nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca uplatňuje v tomto konaní. Žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únioného práva a spôsob výpočtu výšky škody podľa ust. § 122 zák. o HaZZ použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch.

2. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že žalobca preukázal nárok na nemajetkovú ujmu. Čo sa týka ostatných námietok žalovaného, odkázal na ich písomné podania ako aj početnú rozhodovaciu prax tunajšieho súdu. Žalobca preukázal vznik nemajetkovej ujmy a to tým, že musel pracovať viac ako 48 hod týždenne, čo je v rozpore so smernicou, na základe čoho došiel o voľný čas, ktorý mohol venovať rodine, deťom, koníčkom, priateľom. Žalobca konkrétne uviedol, že jeho ujma sa prejavila v partnerskom vzťahu, nakoľko hádky a málo času prispelo k tomu, že žalobca sa rozviedol v roku 2022. Takisto sa ujma odrazila v jeho vzťahu s deťmi, ktoré po rozvode vidí každý tretí víkend, nakoľko pokiaľ by nebol v noci doma, bolo by to nemožné. Naštrbil sa mu vzťah s deťmi, z ktorého cítiť vzhľadom na absenciu spoločného času citové odcudzenie, ktoré žalobcu veľmi mrzí. Takisto zmeškal mnoho spoločných podujatí, či chvíľ, ktoré mu nikto nevráti, ktoré túto ujmu ešte prehlbujú. Žalobca prišiel o voľný čas, ktorý nevedel venovať ani svojím rodičom, ktorý vzhľadom na vyšší vek by potrebovali pomoc a takisto sa táto ujma odráža aj v súčasnom vzťahu s manželkou a s dcérou, kedy žalobca pociťuje, že nastávajú v rodine rovnaké problémy z dôvodu straty času. Poukázal na posledné rozhodnutie tunajšieho súdu z 11.03.2025, ktorý v senáte 8C/89/2024 v bodoch 41 a 47 náležite objasnil a vyvrátil všetky právne námietky žalovaného. Poukázal na to, že Okresný súd Nitra v 6 senátoch odmietol právnu obranu žalovaného, vydal 10 rozhodnutí, vyhovel nároku žalobcu. Z tohto dôvodu navrhol, aby súd aj v tomto konaní vyhovel žalobe a v prípade ak pristúpi k určeniu výšky nemajetkovej ujmy voľnou úvahou, túto akceptujú. Žalobca má záujem poukázať na problém v hasičskom zbore, ktorý je dlhodobý a celospoločenský. Žiadal, aby súd žalobcovi priznal trovy konania.

3. Žalobca na pojednávaní uviedol, že pracuje v hasičskom a záchrannom zbore ako hasič, záchranár, špecialista na Hasičskej stanici v Nitre od roku 2007, teda už 18 rokov pracuje v 24 hodinových smenách, 16 hodín je pracovný čas a 8 hodín je nočná práca. Počas týždňa pracuje viac ako 48 hodín, čo sa prejavuje na jeho zdraví, ale aj v osobnom živote. Čo sa týka zdravia, má problémy so spánkom, má nespavosť, aj najmenší pohyb ho už rozruší a deficit spánku sa prejavuje tým, že je nervózny, podráždený. Z prvého manželstva má dve deti vo veku 10,13 rokov, rozvádzal sa v roku 2022. Uzatvoril druhé manželstvo. To, že vykonáva nočné zmeny značne ovplyvnilo aj spolužitie s prvou manželkou, ktorá mala sama tiež zdravotné problémy súvisiace s pohybovým aparátom. Vznikali medzi

nimi nezhody v súvislosti so starostlivosťou o deti, keď im museli pomáhať či už susedia, známy, keď bolo potrebné deti zo školy vyzdvihnúť. Deti nemohol voziť ani do školy, nebol tam kde mohol byť, či už sa to týkalo rodinných osláv, udalostí. Nedalo sa plánovať výlety, nemohol sa zúčastniť narodeninových osláv, prvého svätého prijímania, školských besiedok. Táto jeho práca ovplyvňuje i vzťah s jeho deťmi, s ktorými sa odcudzuje. Uzatvoril druhé manželstvo, osvojil si 8 ročnú dcéru, ale opätovne vznikajú aj s druhou manželkou medzi nimi spory kvôli práci, opätovne sa nemôže zúčastňovať rodinných osláv, besiedok a pod. Jeho manželka si nemôže nájsť ani lepšie zamestnanie, pretože teraz kde pracuje, tak si prispôsobuje pracovné smeny podľa jeho služieb. Vzhľadom k jeho práci sa môže s deťmi z prvého manželstva stýkať každý tretí víkend, aby bol v noci doma, čo si vyžaduje jeho prvá manželka. Deti sa mu odcudzujú, nemajú o neho záujem, čo ho veľmi trápi. Reálne odpracuje 240 hodím mesačne, kde mu zarátavajú iba 160 hodím a o 80 hod. je ukrátený. Nemôže sa venovať vo voľnom čase tomu čomu chce, nemôže ani toľko pomôcť svojím rodičom, ktorí sú starší, majú zdravotné problémy a pomoc potrebujú. Je ukrátený o tento súkromný čas, zvažoval aj zvažuje odchod zo zboru, no však táto práca ho veľmi baví a napĺňa. Už od detských čias to bolo jeho snom. S poukazom na to čo uviedol, si uplatňuje predmetný nárok titulom zásahu do jeho osobnej ujmy. Súhlasil by s tým, keby pracovali 12 hodín, nemal by s tým problém, ale pokiaľ by sa pracovný čas neprekročil viac ako 48 hod týždenne. Svoju ujmu pociťuje, nakoľko sa odcudzil deťom, exmanželke, čoraz viac času trávi v práci a preto mu nejde tak ani o peniaze. Pri nástupe do zamestnania vedel, že jeho pracovný čas bude 24 hodinový, nastupoval ešte za starého systému, vedel, že bude mať 24 hodinové služby, ale nebolo mu oznámené, že sa mu to nebude rátať do pracovného času. Túto ujmu pociťuje 5,6,7 rokov dozadu, že je stále v práci, pretože veľa krát sa stáva, že musí zaskakovať, či už za chorých, absolvovať školenia, výcviky, je toho veľa. Musia absolvovať lekárske prehliadky, výsledok má "A", pretože jeho zdravotný stav musí byť 100%. Zo žiadnym odborným lekárom neriešil nespavosť, nepamätal si, či využil náhradné voľno za prácu. Chodí si privyrábať 1 krát mesačne, nakoľko musí platiť alimenty, ide o brigádu vykonávanú v servise, ktorú vykonáva asi 2 hod. mesačne, keďže je hasič, vykonáva v servise poriadok. Brigádu má na dohodu, vychádza to 100 eur mesačne, pričom druhý rok danú prácu vykonáva. Nepožiadal o to, aby vykonával funkciu tzv. suchého hasiča, teda prácu, ktorá sa vykonáva v kancelárii, pretože hneď na začiatku chcel byť mokrým hasičom. Keď majú nočnú, počas tohto obdobia je síce aj odpočinok, ale ten odpočinok nie je taký ako doma. Musia byť oblečení, v montérkach, do 1 min. musia vyraziť, technicky to zvládnuť. Tento spánok je veľmi krehký a slabý. Rozhodol sa podať túto žalobu teraz, pretože všetko sa to nabaľuje, je toho už veľa, po skúsenostiach z prvého manželstva sa tieto problémy prejavujú kvôli práci aj v druhom manželstve a nejde to k lepšiemu.

4. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že sa pridržiava svojich písomných vyjadrení v plnom rozsahu. Mal za to, že nárok, ktorý si žalobca uplatňuje je nedôvodný čo do základu aj výšky. Žalovaný by chcel poukázať na zmätočný charakter k výpočtu nemajetkovej ujmy na základe určitého matematického vzorca. Takéto vyčíslenie pripomína skôr mzdový nárok vo forme určitého doplatku za všetky hodiny odslúženej služobnej pohotovosti, avšak pre toto konanie by malo byť právne irelevantné koľko hodín dokopy určenej služobnej pohotovosti žalobca odslúžil. Podstatné by mali byť iba tie hodiny, ktoré presahovali 48 hodinovú smernicou stanovený limit. K tomu, že ide o uplatnenie mzdového nároku podľa žalovaného nasvedčuje aj to, že žalobca vidí svoju ujmu iba v hodinách určenej služobnej pohotovosti, pričom pri nariadenej služobnej pohotovosti už túto ujmu nepociťuje. Žalovaný uviedol, že pre vyčíslenie skutočne vyčíslených hodín žalobca používal nesprávny ukazovateľ a to fond služobného času v ktorom sú zahrnuté aj hodiny odpočinku v zmysle smernice ako rôzne dovolenky a voľna, ktoré mal žalobca riadne zaplatené, ktoré však nespĺňajú definíciu pracovného času v zmysle článku 2 smernice. V zmysle uvedeného žalovaný odkázal na dupliku a prepočty, ktoré k nej priložil, tieto sú v súlade so smernicou a judikatúrou súdneho dvora a EÚ a z ktorých vyplýva, že v žalobcovom prípade neprišlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice v žiadnom referenčnom období. Mal za to, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať spojenie troch hmotnoprávnych predpokladov, ktorých splnenie sa vyžaduje, aby bola žaloba úspešná. V prvom rade žalobca nepreukázal presah nad 48 hodín v konkrétnom časovom období, teda samotné porušenie smernice voči žalobcovi. Opätovne poukázal na ich výpočty podľa ktorých nedošlo k zásahu do žalobcových práv v žiadnom referenčnom období. Výpočty žalobcu sú skreslené a zavádzajúce, nakoľko si žalobca do odpracovaných hodín zarátava aj čas odpočinku, čím si týždenný čas strávený výkonom práce umelo navyšuje. Napriek tomu sa žalovaný z opatrnosti vyjadril aj k nemajetkovej ujme. Keďže ide o osobnostné právo, toto musí byť jednoznačne preukázané a musí byť dokázaná konkrétna závažná ujma, ktorú žalobca vo svojom osobnom živote pociťuje. Doposiaľ však boli vyjadrenia žalobcu len vo veľmi všeobecnej rovine. Žalobca nepreukázal žiadne také závažné negatívne následky vo svojom osobnom živote, ktoré by mali byť vyvážené náhradou nemajetkovej

ujmy v peniazoch a už vôbec nie v žalobcom uplatňovanej výške, ktorá je neprimerane vysoká. Ani samotným výsluchom žalobcu nebolo preukázané, že v akejkoľvek ujme na žalobcových právach došlo v priamej príčinnej súvislosti s pracou nad 48 hodín limit povolený smernicou. Čo sa týka nespavosti, táto nebola preukázaná žiadnou lekárskou správou, taktiež ani rozvrat vzťahov v prvom manželstve žalobca nepreukázal, že by došlo práve prácou nad 48 hodinový limit. Taktiež nie je dokázané, že odcudzenie s deťmi bolo spôsobené práve, výlučne v dôsledku údajného porušovania smernice voči žalobcovi a žalobca nepreukázal ani to, že by sa nemohol svojím koníčkom, prípadne rozvíjaniu osobných vzťahov venovať vôbec, alebo že by sa im nemohol venovať výlučne, z dôvodu práce nad 48 hodín. Ak by súd žalobcovi len z časti vyhovel, požiadal súd o predĺženie paričnej lehoty minimálne na 15 dní z dôvodu komplikovanosti procesu úhrad žalovaného.Vzhľadom k uvedenému žiadal súd o zamietnutie žaloby v celom rozsahu a priznanie trov žalovanému v rozsahu 100%.

5. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného, pričom dokazovanie čítaním a oboznámením obsahu ostatných listinných dôkazov nevykonal, pretože boli protistrane doručené a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Žalobca pracuje v hasičskom a záchrannom zbore od roku 2007, pričom v súčasnosti vykonáva funkciu - hasič - záchranár špecialista na hasičskej stanici Nitra v súlade so zákonom 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Je ženatý, má tri maloleté deti vo veku 8,10 a 13 rokov. Služobný čas príslušníka HaZZ je totiž rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7- hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku (ust. § 91 ods. 1 Zákon o HaZZ), t. j. v rámci jednej pracovnej zmeny strávi žalobca na pracovisku sústavne 24 hodín. Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času (ust. § 92 ods. 2 Zákona o HaZZ), poprípade mu môže byť určená práca nadčas, kedy faktický výkon služby prekračuje viac ako 24 hodín sústavného výkonu. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) - ust. § 122 ods. 1 zák. o HaZZ.

7. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na pracú nadčas (aktívnu časť), inak trvá neaktívna časť. Na hasičskej stanici Nitra sa striedajú 3 hasičské zmeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná zmena odslúži 24 hodín a následne má 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúži 10 až 11 pracovných zmien, v službe tak strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba). Žalobca odpracoval v období od júla 2021 do decembra 2021 vrátane: 301 hodín služobnej pohotovosti, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 684,76 hodín služobnej pohotovosti, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 623,68 hodín služobnej pohotovosti, období od januára 2024 do júna 2024 vrátane: 350,39 hodín služobnej pohotovosti. Za obdobie júl 2021 - jún 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 1.959,83 hodín určenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. V období júl 2021 - jún 2024 žalobca zároveň v rámci výkonu zmenovej služby (v zmysle fondu pracovného času) odpracoval v období od júla 2021 do decembra 2021 vrátane: 1.003,2 hodín, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 1.953 hodín, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 1.941,58 hodín, v období od januára 2024 do júna 2024 vrátane: 959 hodín. Za obdobie júl 2021 - jún 2024 vrátane tak žalobca odpracoval spolu 5.856,78 hodín zmenovej služby (odpracovaných hodín zarátaných vo fonde pracovného času). Priemerný týždenný pracovný

čas žalobcu (v rámci výkonu zmenovej služby zarátanej vo fonde pracovného času a určenej služobnej pohotovosti spolu) tak predstavoval: v období od júla 2021 do december 2021 vrátane: 1.304,2 hodín, čo predstavuje 46,62 hod./týždeň, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 2.637,76 hodín, čo predstavuje 50,59 hod./týždeň, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 2.565,26 hodín, čo predstavuje 49,2 hod./týždeň, v období od januára 2024 do júna 2024 vrátane: 1.309,39 hodín, čo predstavuje 50,36 hod./týždeň. Počas celého žalovaného obdobia od júla 2021 do júna 2024 vrátane, dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 49,92 hodín týždenne.

8. Počas pracovnej pohotovosti sa žalobca aj v jej neaktívnej časti musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je žalobca na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavilo tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci január 2022 sa v žalobcovom fonde pracovného času uvádza počet hodín 160, tento údaj nezohľadňuje ďalších 48 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to upravuje ust. § 85 ods. 2 zák. o HaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

9. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

10. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

11. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

12. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej(§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

15. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

16. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

18. Podľa § 85 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej ZoHaZZ) služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

19. Podľa § 86 ods. 1,2,3,4 zákona č. 315/2001 Z.z. ZoHaZZ služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu. Vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. S plánovaným rozvrhom služobného času musí byť príslušník oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. Vo výnimočných prípadoch môže nadriadený určiť nástup na vykonávanie služby aj v čase kratšom ako tri dni pred plánovaným nástupom na vykonávanie štátnej služby.

20. Podľa § 91 ods. 1,2,3 zákona č. 315/2001 ZoHaZZ štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

21. Podľa § 92 ods.1,2 zákona č. 315/2001 ZoHaZZ služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času a) v mieste vykonávania štátnej služby, b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

22. Podľa § 122 ods.1,2 zákona č. 315/2001 ZoHaZZ ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

23. Podľa čl. 1 bod 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ ES zo 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

24. Podľa čl. 1 bod 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

25. Podľa čl. 2 bod 1 Smernice "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

26. Podľa čl.2 bod 2 Smernice, " čas odpočinku" je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

27. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice členské štáty príjmu opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

28. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

29. Podľa čl. 17 bod 3 písm. iii) Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 pre služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

30. Súd mal za to, že prejednanie danej žaloby patrí do právomoci súdov, pričom poukazuje na § 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Aj zo samotnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Súdny dvor vo veci C-429/09 (Günter Fuß proti Stadt Halle) rozhodol, že predmetná smernica má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Keďže neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou zverenou ústavnými, resp. zákonnými normami na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu z titulu porušenia práva EÚ, právomoc súdu na konanie je daná.

31. Súd v danom spore mal za to, že je daná aktívna legitimácia žalobcu na podanie žaloby, nakoľko žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, žalovaným je štát Slovenská republika konajúca prostredníctvom ústredného štátneho orgánu, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre policajný zbor a hasičský a záchranný zbor, ide o subjekt, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie.

32. Žalovaný namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Nitra. Súd vyhodnotil námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Nitra vznesenú žalovaným ako nedôvodnú, nakoľko podľa § 19 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Za skutočnosť zakladajúcu právo na náhradu škody žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného pri výkone svojho povolania. Miestom výkonu služobnej činnosti žalobcu bola hasičská stanica Nitra a preto je miestna príslušnosť Okresného súdu Nitra daná.

33. Predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej v dôsledku odpracovania priemerného týždenného pracovného času presahujúceho limit stanovený v čl.6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 04.01.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, uplatnený podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nebolo medzi stranami sporné, že žalobca pracuje od roku 2007 ako hasič v služobnom pomere. Podľa prehľadu odpracovaných hodín súd mal za to, že žalobca v rozhodnom období od júla 2021 do júna 2024 odpracoval 1.959,83 hodín určenej služobnej pohotovosti a 5.856,78 hodín zmenovej služby.
Podľa smernice 2003/88/ES v zmysle článku 6 písm. b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. ESD vo veci C-429/09 rozhodol, že predmetná smernica má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. V danom rozhodnutí sa súd zaoberal otázkou výkladu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v súvislosti s porušením čl. 6 Smernice, ustanovujúceho maximálny týždenný pracovný čas. Uvedené konanie sa týkalo pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb zahŕňal aj 24 hodinové zmeny, pričom každá takáto 24 hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostávala z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá môže byť prerušená zásahovou činnosťou.

34. Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy: týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka.

Podľa prílohy č. 4 bod 6 zákona do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času(bod 6 prílohy č. 4). Z predmetných ustanovení zákona ale nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy s právom Európskej únie. K námietke žalovaného, že smernica 2003/88 ES sa nevzťahuje na žalobcu, súd opätovne poukazuje na výklad práva EÚ, ktorý podal Súdny dvor, z ktorého judikatúry vyplýva, že čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len "určité osobitné činnosti" týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. V rozsudku vo veci C-518/15 Súdny dvor dospel k záveru, že na činnosti hasičského zboru, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, sa má uplatniť aj smernica 2003/88/ES. Súd opätovne poukazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-429/09 (Günter Fuß proti Stadt Halle), ktorý sa zaoberal práve otázkou výkladu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v súvislosti s porušením čl. 6 Smernice, ustanovujúceho maximálny týždenný pracovný čas. Súd dospel k záveru, že smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru a stotožnil sa s tvrdením žalobcu, že zákon č. 315/2001 Z. z. nekorešponduje s čl. 6 písm. b) Smernica 2003/88/ES nesprávnou transpozíciou článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. S poukazom na uvedené mal súd preukázané, že u žalobcu došlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES tým, že právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. a na ňu nadväzujúca aplikačná prax nerešpektuje maximálny priemerný prípustný pracovný čas 48 hodín týždenne. Článok 6 písm. b)smernice 2003/88/ES predstavuje právnu normu Únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva okrem iného judikované aj v rozsudku C-429/09 a nedodržanie požiadaviek upravených v uvedenom článku počas dotknutého obdobia je zjavným porušením judikatúry Súdneho dvora, a preto sa musí považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie. Zároveň je nesporné, že zákonodarca do zák. o HaZZ účinnom od 01.11.2024 prijal hmotnoprávnu úpravu, keď doplnil § 97 ods.3 zákona o HaZZ.

35. Článok 2 ods. 1 a 2 smernice 2003/88 vymedzuje "pracovný čas" ako "akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti…"a "čas odpočinku" ako "akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom". Článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka Hasičského a záchranného zboru má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku.
Na základe dôkazov predložených žalobcom vyplynulo, že došlo pri určovaní, respektíve nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom k prekračovaniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa žalobcu žalovanom období za obdobie júl 2021 - jún 2024. Súd mal za to, že došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice, pričom na uvedené nemá vplyv ani skutočnosť, že žalovaný v uplatnil na výpočet priemerného pracovného času žalobcu referenčné obdobie 6 mesiacov podľa § 86 odstavec 1 druhá veta ZoHaZZ, pretože podľa výsledkov dokazovania, žalobcom priemerný služobný čas presiahol 48 hodín v každom z uvedených období (júl 2021-december 2021-1.304,2 hodín, čo predstavuje 49,62 hod./týždeň, január 2022-december 2022-2.637,76 hodín, čo predstavuje 50,59 hod./týždeň, január 2023-december 2023-2.565,26 hodín, čo predstavuje 49,2 hod./týždeň, január 2024-jún 2024 -1.309,39 hodín, čo predstavuje 50,36 hod./týždeň).

36. Súd k tzv. neutralizácii niektorých dní pre potrebu určenia rozsahu primeraného týždenného pracovného času v zmysle Smernice, súd poukazuje, že v zmysle čl. 16 Smernice sa dni, v ktorých fakticky nedochádza k výkonu práce (služby), t. j. (dovolenka, PN, OČR), pre uplatnenie čl. 6 (maximálneho týždenného pracovného času), nevylučujú. Z uvedeného dôvodu súd pre posúdenie toho, či dochádza k porušenie čl. 6 písm. b) Smernice vychádza z podstaty inštitútu služobného času, od ktorého sa neodpočítava čas dovolenky či práce neschopnosti.

37. Súd sa následne zaoberal tým, či boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za porušenie práva EÚ, kedy má poškodený právo na náhradu škody porušením únijného práva za splnenia

podmienok: a) cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva, b) porušenie je dostatočne závažné, c) medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama a príčinná súvislosť. Súd zotrval na svojom názore v obdobných sporoch. Pokiaľ ide o prvú podmienku, táto podmienka je v danom prípade splnená, pretože článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas. Je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, čo je v danom prípade. Žalobca za žalobou vymedzené obdobie po zohľadnení služobného pracovného času a služobnej pohotovosti realizoval výkon práce navyše oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúcemu zo smernice (maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín).

38. Pokiaľ ide o ďalšiu podmienku, súd odkazuje na judikatúru Súdneho dvora z ktorej vyplýva, že dostatočne závažné porušenie práva Únie zahŕňa zjavné a závažné prekročenie hraníc voľnej úvahy členským štátom, pričom zložky, ktoré majú byť v tejto súvislosti zohľadnené, sú predovšetkým stupeň jasnosti a presnosti porušenej právnej normy, ako aj rozsah miery voľnej úvahy, ktorý porušená norma ponecháva vnútroštátnym orgánom. Teda porušenie práva Únie je dostatočne závažné, nakoľko je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti.

39. V danom spore bola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, nakoľko došlo k porušeniu úniovej normy, vnútroštátna úprava bola v rozpore s článkom smernice. V prípade ak by transpozícia článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES by bola správna, nedochádzalo by k tomu, že služobná pohotovosť na pracovisku sa nepovažovala za pracovný čas a nedochádzalo by u žalobcu k porušeniu práva na odpočinok po práci. Ak by žalobca bol v službe v príslušnom období menej ako 48 hodín za 7 dní, v tom prípade by nedošlo k zásahu do práv žalobcu, hoci by právna úprava bola aj nesprávna. Je preto podľa súdu preukázané, že existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením článku 6 písm. b) smernice a škodou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný, keď žalobca musel pracovať viac v dôsledku nezarátania služobnej pohotovosti do pracovného času.

40. Žalobca sa žalobou domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy. Súd poukazuje, že došlo k porušeniu práva Európskej únie a preto žalobou uplatnený nárok je pri absencii vnútroštátnej právnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Európskej únie je potrebné posudzovať v zmysle ustanovení § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka, upravujúce nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada sa poskytuje aj v peniazoch. Ustanovenia § 11 -13 Občianskeho zákonníka sa tu používajú "len" analogicky Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, ide o peňažnú satisfakciu za neoprávnený zásah do osobnosti žalobcu, ktorý sa určuje odhadom, je závislý od úvahy súdu a preto ju nemožno vyjadriť presným matematickým výpočtom. Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, vykonáva fyzicky i psychicky náročnú prácu a bol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že v rozhodnom období pracoval priemerne viac ako 48 hodín týždenne. Keďže žalobca bol za žalované obdobie v práci viac, ako to dovoľuje úniové právo, uvedené má ten dôsledok, že žalobca sa nemôže plnohodnotne rozvíjať v súkromí plnením si svojich domácich povinností, starostlivosťou o maloleté deti nielen počas bežného pracovného týždňa, ale i počas víkendov, ktoré by mohol tráviť i s maloletými deťmi z predchádzajúceho manželstva. Žalobca sa nemôže venovať záujmovým činnostiam, nemá možnosť primeraného oddychu, zhoršila sa mu kvalita spánku, je menej s rodinou, prichádza k odcudzovaniu s deťmi. Podľa súdu je dôležité, aby mal žalobca možnosť si po práci aj odpočinúť, venovať sa svojím záľubám, rodine, aby mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie. Súd pri stanovení náhrady za zásahy žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu súd prihliadal na závažnosť ujmy, ktorá mu vznikla, na následky takýmto zásahom vyvolané ako aj na okolnosti zásahu. Zároveň súd zohľadnil, že žalobca vykonával brigádnu činnosť od 13.11.2023 do 12.11.2024 a ďalej vykonáva od 02.12.2024, pričom vykonával prácu 2 hod. mesačne, čo nebolo sporné, nebolo to však až v takom rozsahu, že by uvedené bolo na úkor jeho potrebného odpočinku a regeneráciu po službe. Súd po zohľadnení všetkých okolností, vzhľadom na závažnosť následku a rozhodovaciu prax súdov, ako aj svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, súd považoval výšku nemajetkovej ujmy v sume 2.100 eur za primeranú k závažnosti nezákonného zásahu spočívajúcom

v obmedzení žalobcu slobodne nakladať s voľným časom a organizovať rodinný a sociálny život. Na základe vykonaného dokazovania však podľa súdu nebolo preukázané, že u žalobcu došlo k negatívnym zásahom do jeho osobnostných práv, ktoré by odôvodňovalo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu a preto súd žalobu vo zvyšku ako nedôvodnú zamietol. Súd návrh žalovaného na dlhšiu paričnú lehotu považoval za nedôvodný vzhľadom na výšku priznanej nemajetkovej ujmy.

41. Žalovaný v rámci svojho vyjadrenia k premlčacej dobe uviedol, že nie je jasné prečo žalobca žaluje obdobie od júla 2021 do júna 2024, keďže žaloba bola podaná až v auguste 2024, a teda obdobie mesiaca júl 2021 je už premlčané. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa §101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak možno uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, v danom spore za mesiac júl 2021, najskôr dňa 01.08.2021. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac júl 2021 plynula žalobcovi do 01.08.2024, pričom žalobca podal žalobu na súd dňa 01.08.2024, teda uplatnený nárok žalobcu nie je ani čiastočne premlčaný.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc zo zásady pomeru úspechu vo veci. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V takomto prípade nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Keďže v danom prípade súd žalobcovi priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy čo do základu, pričom výška nemajetkovej ujmy bola závislá iba od voľnej úvahy súdu, súd považoval žalobcu vo veci v plnom rozsahu úspešného v rozsahu prisúdenej sumy, t.j. 2.200 eur. Preto súd rozhodol tak, že priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy. Súd poukazuje, že dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP zistené u strán sporu ani v okolnostiach veci zistené neboli. O výške trov konania bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Nitra v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364CSP)
Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.(§ 365 ods. 3CSP)
V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.